

Promemoria

Datum 2023-01-10

FI dnr 23-1142

Finansinspektionen
Box 7821
103 97 Stockholm
Tel +46 8 408 980 00
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Konsolidering av AIF:er och andra liknande alternativa strukturer – förtydligande av begreppet utlåning i kapitaltäckningsdirektivet

Sammanfattning

Finansinspektionen (FI) anser att begreppet utlåning i punkten 2 i bilaga I till kapitaltäckningsdirektivet¹ omfattar förvärv och förvaltning av även andra slags krediter än bolån. Det innebär att det kan bli aktuellt med konsolidering av ett företag, till exempel en alternativ investeringsfond (AIF), som bedriver sådan verksamhet.

Med ett finansiellt institut avses enligt tillsynsförordningen² bland annat företag som inte är institut eller renodlade industriella holdingföretag, vars huvudsakliga verksamhet består i att bedriva sådan utlåning som anges i punkten 2 i bilaga I till kapitaltäckningsdirektivet. Det finns i det här sammanhanget ingen avgörande skillnad mellan att ett företag ursprungligen lämnar krediter och att det senare inträder som kreditgivare genom att förvärva fordringar. FI anser därför att begreppet utlåning enligt bilagan inte bara omfattar direkt utlåning utan även indirekt utlåning som kan ske genom exempelvis förvärv och förvaltning av både bolån och andra slags krediter. Ett företag, till exempel en AIF, som bedriver verksamhet som huvudsakligen består i sådan utlåning bör alltså betraktas som ett finansiellt in-

---

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG.

² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

stitut i tillsynsförordningens mening. Det innebär att det kan bli aktuellt med konsolidering enligt bestämmelserna i tillsynsförordningen.

Bakgrund

Under 2019 publicerade FI promemorian FI:s syn på förutsättningar för verksamhet med bostadskrediter (FI Dnr 19-1738). I 2019 års promemoria konstaterar FI att den traditionella bankbaserade finansieringsmodellen för bolån i Sverige är på väg att kompletteras av nya modeller där bolån överlåts till bolånestrukturer, till exempel till AIF:er. I en bilaga till promemorian bedömer FI att konsolidering ska ske av en AIF som ägs direkt eller indirekt av en moderbank som AIF:en har förvärvat bolån av. FI framhåller dock att bedömningen avser den angivna situationen och inte AIF:er generellt. Det har framkommit att dessa uttalanden i 2019 års promemoria kan ha tolkats på olika sätt av olika marknadsaktörer. I ljuset av ett ökat intresse för alternativa strukturer som exempelvis AIF:er – också utanför marknaden för bolånekrediter – finns det därför anledning för FI att göra vissa förtydliganden.

Den rättsliga regleringen

Alternativ investeringsfond

Enligt definitionen i 1 kap. 2 § lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder³ är en AIF ett företag som har bildats för kollektiva investeringar och som dels tar emot kapital från ett antal investerare för att investera det i enlighet med en fastställd investeringspolicy till förmån för dessa investerare, dels inte kräver auktorisation enligt artikel 5 i UCITS-direktivet.⁴

Finansiellt institut

Med ett finansiellt institut avses enligt artikel 4.1 (26) i tillsynsförordningen ett företag som inte är ett institut⁵ eller ett renodlat industriellt holdingföretag, vars huvudsakliga verksamhet består i att förvärva aktier eller andelar

---

³ Bestämmelsen genomför artikel 4.1 a i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU av den 8 juni 2011 om förvaltare av alternativa investeringsfonder samt om ändring av direktiv 2003/41/EG och 2009/65/EG och förordningarna (EG) nr 1060/2009 och (EU) nr 1095/2010.

⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag).

⁵ Se artikel 4.1 (3) tillsynsförordningen.

eller att utföra en eller flera av de verksamheter som är upptagna i punkterna 2–12 och 15 i bilaga I till kapitaltäckningsdirektivet, inbegripet värdepappersföretag, finansiella holdingföretag, blandade finansiella holdingföretag, värdepappersinriktade holdingföretag, betalningsinstitut i den mening som avses i betaltjänstdirektivet⁶ och kapitalförvaltningsbolag, men inte försäkringsholdingföretag eller försäkringsholdingföretag med blandad verksamhet enligt definitionerna i artikel 212.1 f och g i Solvens II-direktivet.⁷

I punkterna 2–12 och 15 i bilaga I till kapitaltäckningsdirektivet anges ett antal olika verksamheter, bland dem utlåning, omfattande bland annat konsumentkrediter, kreditavtal som rör fast egendom, factoring, med eller utan regress och finansiering av handelskrediter (inklusive ”forfeiting”) (punkten 2). Vidare innehåller artikel 4.1 (26) alltså en uppräkningslista med exempel på företag som är finansiella institut (värdepappersföretag, finansiella holdingföretag, blandade finansiella holdingföretag, värdepappersinriktade holdingföretag, betalningsinstitut och kapitalförvaltningsbolag) respektive företag som inte är ett sådant institut (försäkringsholdingföretag och försäkringsholdingföretag med blandad verksamhet).

Uppräkningen ger dock inget uttryckligt svar på om företagstyper som inte nämns i artikeln, till exempel AIF:er eller andra liknande alternativa strukturer, också ska anses utgöra finansiella institut. Som FI framhåller i 2019 års promemoria är det enligt tillsynsförordningen företagets huvudsakliga verksamhet som är avgörande för denna bedömning. Ett företag är alltså ett finansiellt institut om dess huvudsakliga verksamhet består i att antingen förvärva aktier eller andelar, eller i att utföra någon av de aktiviteter som anges i de redovisade punkterna i den aktuella bilagan.

Konsolidering enligt tillsynsförordningen

I artikel 1 i tillsynsförordningen fastställs enhetliga regler för vissa allmänna tillsynskrav. Dessa krav ska uppfyllas av institut, finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag som omfattas av kapitaltäckningsdirektivet. Artikel 18 i förordningen behandlar metoder för konsoliderad tillsyn. Enligt artikelns första punkt ska institut, finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag genomföra en fullständig konsolide-

---

⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 av den 25 november 2015 om betaltjänster på den inre marknaden, om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2009/110/EG och 2013/36/EU samt förordning (EU) nr 1093/2010 och om upphävande av direktiv 2007/64/EG.

⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II).

ring av alla institut och finansiella institut som är dotterföretag. Av artikelns övriga punkter (18.2–18.8) framgår att konsolidering kan krävas även i andra fall, till exempel när det är fråga om ett joint venture-företag, ett intresseföretag eller om en moderbank har ett väsentligt inflytande över – eller samma ledning som – ett institut eller finansiellt institut.

Förtydligande

När det gäller vad som kan anses utgöra sådan utlåning som anges i punkten 2 i bilaga I till kapitaltäckningsdirektivet konstaterar FI i 2019 års promemoria att det inte är någon avgörande skillnad mellan att ursprungligen lämna krediter och att senare inträda som kreditgivare genom att förvärva fordringar. En AIF som har som huvudsaklig verksamhet att förvärva lån från en moderbank och förvalta dem ägnar sig därför enligt promemorian åt utlåning och är därmed att betrakta som ett finansiellt institut. I promemorian bedömer således FI att en AIF som är ett dotterföretag till en bank och vars huvudsakliga verksamhet är att förvärva lån från banken inte ska undantas från krav på konsolidering. Samma bedömning görs om AIF:en är ett intresseföretag till banken.

Som FI påpekar i promemorian görs dessa uttalanden dock i den specifika kontexten att ett dotterföretag som är en AIF förvärvar och förvaltar bolån från sin moderbank. Det innebär emellertid inte att uttalandena ska tolkas motsatsvis på så sätt att samma bedömning inte kan göras om det rör sig om en AIF vars huvudsakliga verksamhet utgörs av någon annan form av utlåning än genom att förvärva och förvalta just bolån. Tvärtom äger de resonemang och uttalanden som görs i 2019 års promemoria sin giltighet också utanför området för förvärv av bolån.

Enligt FI bör alltså i begreppet utlåning enligt punkten 2 i bilaga I till kapitaltäckningsdirektivet också läggas bland annat förvärv och förvaltning av andra slags krediter än bolån. En AIF eller någon annan typ av alternativ struktur som bedriver verksamhet som huvudsakligen består i direkt eller indirekt utlåning, exempelvis genom förvärv och förvaltning av bolån eller andra slags krediter, bör alltså betraktas som ett finansiellt institut i tillsynsförordningens mening. Det innebär att det i ett sådant fall kan bli aktuellt med konsolidering enligt artikel 18 i tillsynsförordningen.